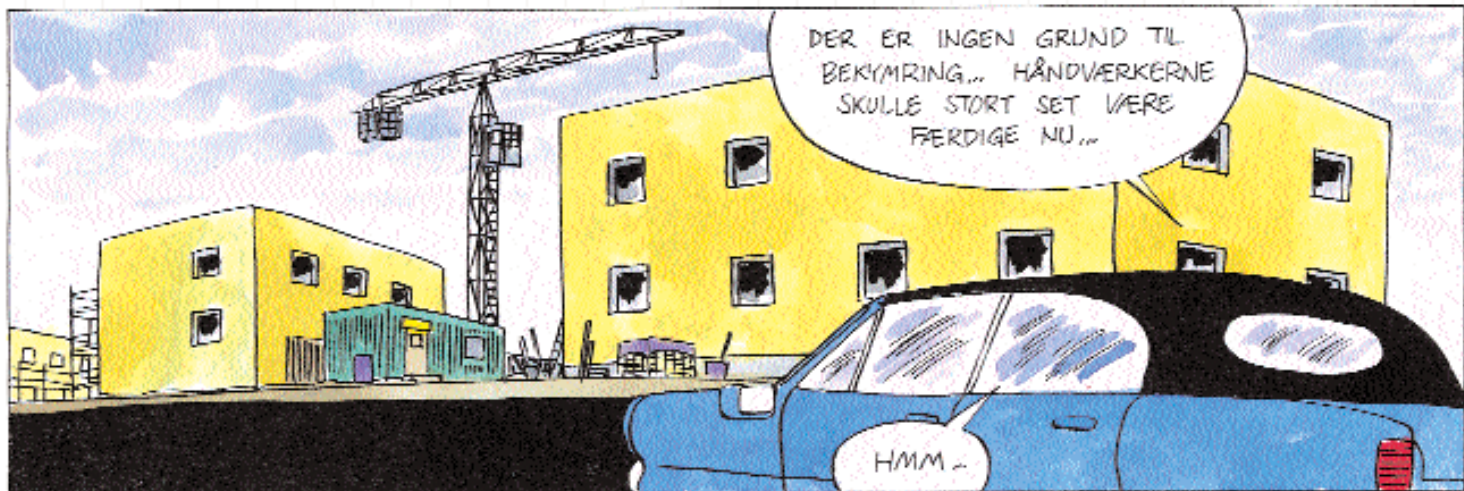

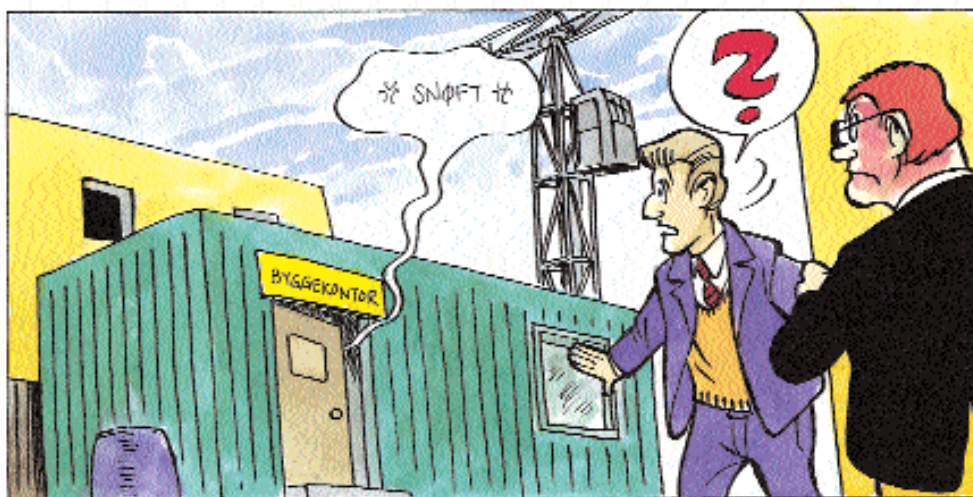
De 10 små håndværkere

- hvor fa'en blev de af?

Gode råd om el på byggepladsen

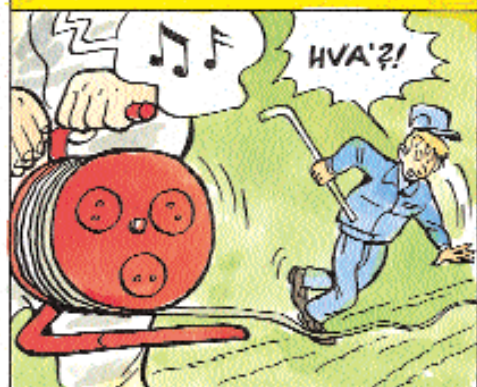

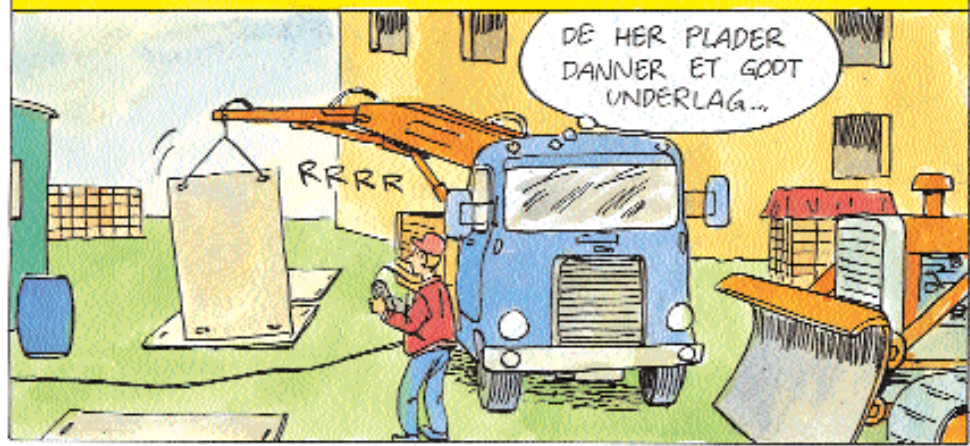
...DET STARTEDE I MORGES LIGE EFTER AT VI HAVDE SPRUNGET ARBEJDSPLADSVURDERINGEN OVER OG HAVDE AFSLUTTET DE FIRE MINUTTER AFSAT TIL BRIEFING OM SIKKERHED... DA VAR VI TI MAND...

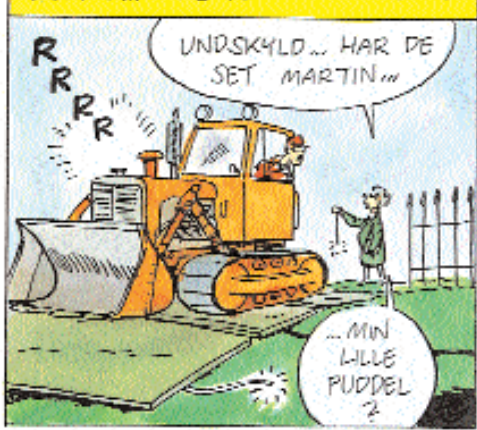
MUREREN SKULLE BRUGE STRØM TIL SIT VÆRKTØJ MEN TOG IKKE HENSYN TIL ANDRE...

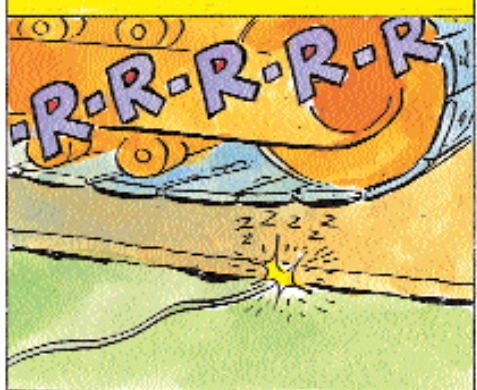
SENERE SKULLE DER LAVES EN KØREVEJ TIL GRAVEMASKINEN...

DET VIRKED E FINT MED PLADERNE... I AL FALD I STARTEN...

UNDER GRAVEMASKINENS VÆGT GNÆVEDE PLADERNE SIG GENNEM KABLERNES ISOLERING...

... MEN DET VIDSTE HÅNDVERKERNE IKKE...

OV, DET ER ALTID MIG!

PLADERNE HAVDE SKÆRET IND TIL KOBBERET I KABLERNE OG VAR BLEVET STRØMFØRENDE...

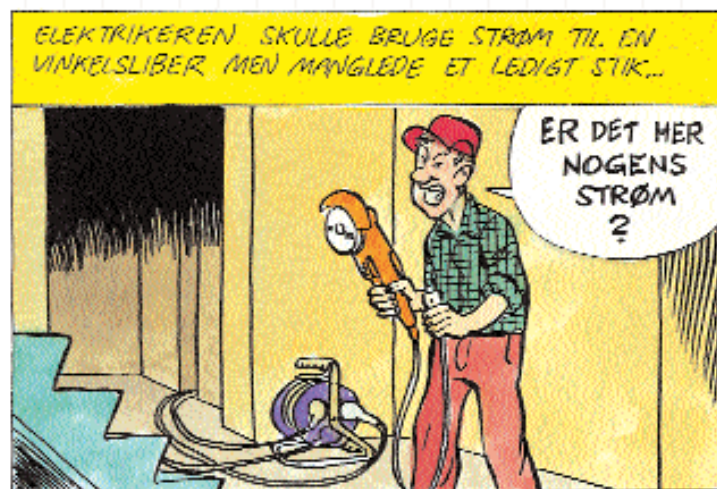
... DET SAMME VAR DEN GAMLE GITTERPORT, DE RØRTE VED...

... OG SÅ VAR VI KUN NI TILBAGE...

... MEN HAN VAR NU GOD TIL AT HENTE WIENERBRØD...

JEP!

ELEKTRIKEREN SKULLE BRUGE STRØM TIL EN VINKELSLIBER MEN MANGLEDE ET LEDIGT STIK...

ER DET HER NOGENS STRØM ?

UDE PÅ DE NYE BADEVÆRELSE ER BLIKKENSLAGERNE VED AT MONTERE VANDRØR...

HVAD ER DET FOR EN DRØM, HAN RÅBER OP OM ?

...HAN HAR VEL FÅET EN KORTSLUTNING...

HVAD SKER DER ?

JEG KOMMER NED FRA STIGEN... PAS PÅ!

...HVA FOR EN STIGE ?

ELEKTRIKEREN HAVDE TAGET STRØMMEN TIL BLIKKENSLAGERNES LYSARMATURER I RUMMET...

TJAK
KLANG
AV!
DONK
BLANG
HJÆLP!
BUMB

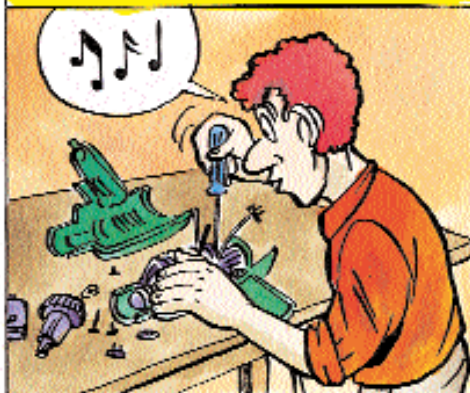

... SÅ VAR VI KUN SYV... MEN DET SKULLE BLIVE MEGET VÆRRE...

... EN BOREMASKINE VAR GÅET
I STYKKER ... MEN ...

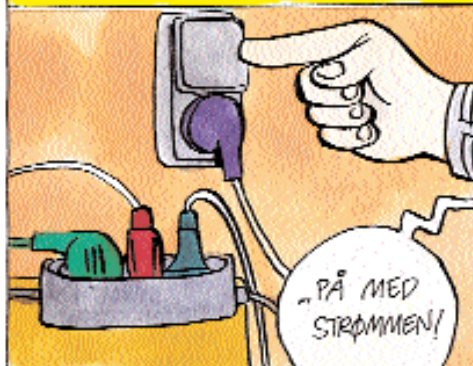
... EN TØMRER LADER SIG
IKKE SÅ LET SLÅ UD ...

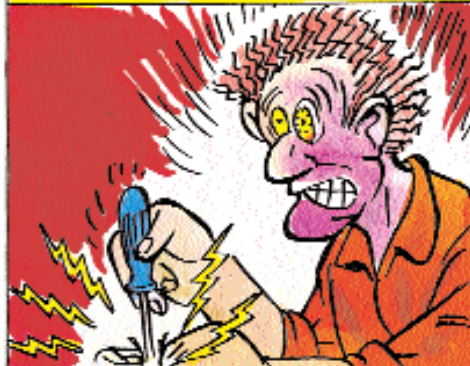
NOGEN HAR SLUKKET FOR
KAFFEMASKINEN ?! HVAD
TÆNKER FOLK DOG PÅ ?!

... TØMREREN HAVDE DOG IKKE
TAGET STIKKET UD ELLER LAGT
EN BESKED TIL DE ANDRE ...

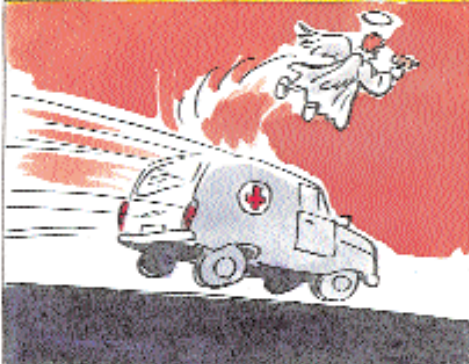
... DET TRØDEDE HAN IKKE VAR
NØDVENDIGT ... MEN DET VAR
DET ALTSÅ ALLIGEVEL ...

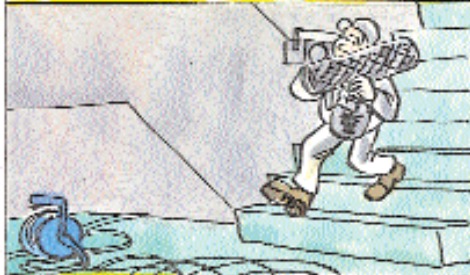
... HAN HAVDE BLOT SLUKKET
FOR STRØMMEN INDEN HAN
SKULTE BOREMASKINEN AD ...

... OG SÅ VAR VI KUN SEKS ...
MEN EN ULYRKE KOMMER
SÆLDENT ALENE ...

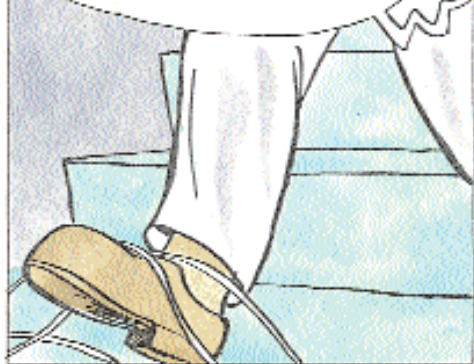

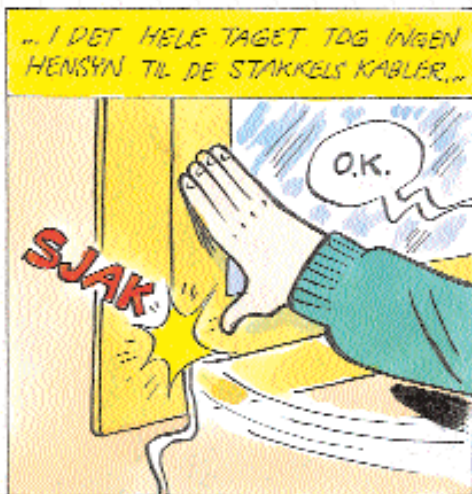
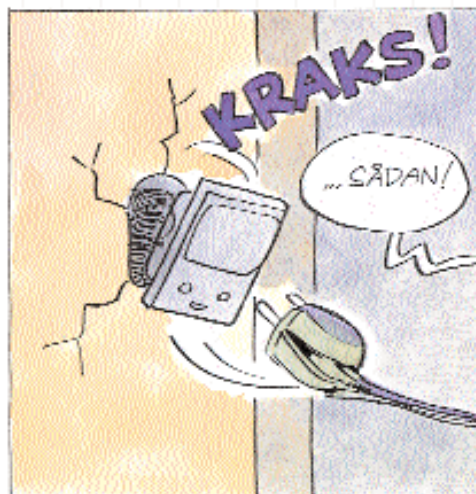
UDE PÅ TRAPPEN HAVDE BUK-
KENSLAGERNE EFTERLADT
EN MASSE LEDNINGER ...

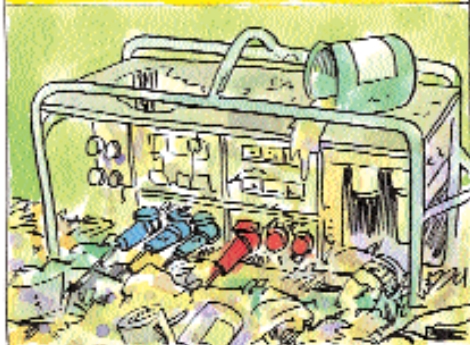
... INGEN HAVDE TÆNKT PÅ AT
FÅ DEM RYDDET AF VEJEN ...

... DER MÅ VÆRE EN LETTERE
MÅDE AT KOMME NED MED
ALLE DISSE TING PÅ ...

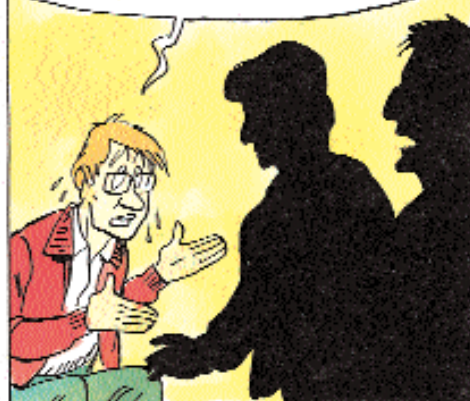
HELLER INGEN TJEKKEDE OM
RELÆERNE VAR FRI FOR FUGT
OG STØV OG OM DE VIRKEDE
SOM DE SKULLE...

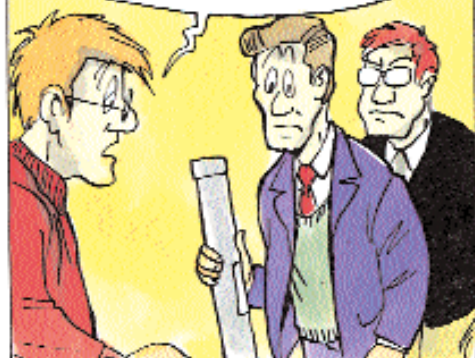
... TIL GENGÆLD LEGEDE NOGLE
SELV ELEKTRIKERE...

DER VAR INGEN SOM BEKYMREDE
SIG OM EL-SIKKERHEDEN...

JEG TROEDE DUG JEG STADIG
KUNNE NÅ DET... JEG HAVDE JO
STADIG FIRE TILBAGE...

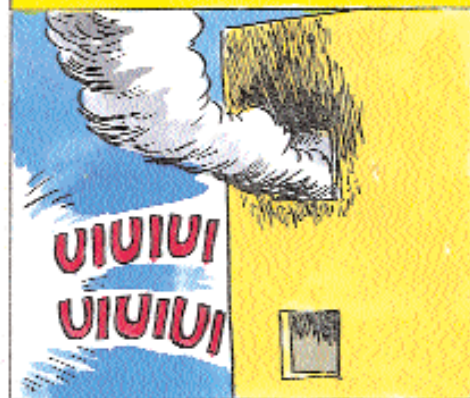
TØMIREN VIDSTE IKKE, AT
MALEREN HAVDE MONTERET ET
STIK TIL EN STØRRE STRØMSTYRKE.

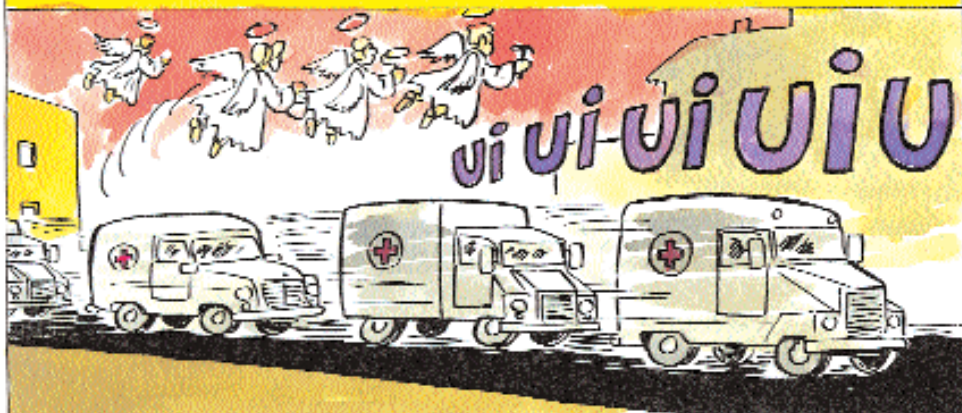
... OG MALERNE
HAVDE IKKE
RULLET LED-
NINGEN AF
TROMLEN...

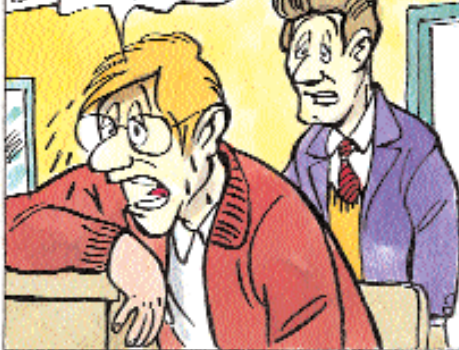
...TROMLEN BLEV OVEROPHEDET
OG DER UDBRAD BRAND...

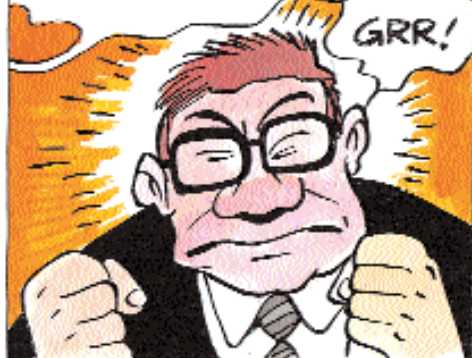
... EN FIK RØGFORGIFTNING, EN BLEV SLEMT FORBRÆNDT OG TO VALGTE AT SPRINGE UD AF VINDUET...

... OG SÅ VAR DER KUN MIG TILBAGE...
* SNØFT *

...VI KAN DERFOR IKKE BLIVE FÆRDIGE TIL TIDEN SÅDAN SOM VI HAR LOVET...

...DU MÅ IKKE TAGE DET PÅ DEN MÅDE!

... PAS PÅ BLODTRYKKET!!!

Er du el-sikker?

Gode råd om el på byggepladsen

Generelle el-råd

- Leg ikke selv elektriker (heller ikke når det blot er "en lille ting").
- Opdager du fejl og mangler ved el-installationerne, skal du straks kontakte den ansvarlige på byggepladsen.
- Ryd op og vis hensyn til dine kolleger, når du bruger kabler og ledninger.
- Hæng ledninger og kabler op, så andre ikke snubler i dem.
- Ombyt ikke sikringer med større sikringer.
- Brug kun udstyr og ledninger, som tavlen er beregnet til.
- Benyt kun fastgjorte afbrydere og stikkontakter.
- Udsæt ikke samlinger og lign. for fugt eller direkte vandkontakt.
- Afbryd ikke strømmen til ledninger eller installationer uden at checke, om de er i brug.
- Sæt ikke strøm til ledninger eller installationer uden at vide, om der arbejdes med dem.

Kabler og forlængerledninger udendørs

- Gummikabler i det fri skal hænges op (eller beskyttes på anden måde) og være godt afmærkede.
- Undgå kabler direkte på jorden.
- Beskyt kablerne på færdselsarealer. Læg dem i kabelrør og grav dem ned. Eller læg dem i en trafikrampe.
- Graver du kabler ned, skal du lægge dem i mindst 35 cm dybde og tildække dem med en godkendt kabelafdækning (f.eks. rør, v-profiler eller plastik dæklader).

Kabler og forlængerledninger indendørs

- Beskyt kabler og forlængerledninger mod fysisk overlast.
- Brug ledninger med svær kappe.
- Forlæng kun ledninger ved hjælp af rigtige forlængerledninger - med stikprop og forlængerled.
- Træk aldrig i ledningen, når stikket skal ud – træk kun i stikproppen.
- Tilslut kun ét kabel til hvert han- eller hunstik.

Stikpropper

- Stikpropper på forlængerledninger, kabeltromler og maskiner skal altid være forsynede med jordforbindelse og/eller anden ekstra beskyttelse, fx HFI- eller HPFI-relæ.
- Stikpropper skal altid være slagfaste.
- Brug ikke stik med løsthængende ben, revner eller brud.
- Sav eller fil aldrig i stikpropper.

El-værktøj

- Tilslut kun maskiner og brugsgenstande via et HFI/HPFI-relæ.
- El-håndværktøj skal være CE-mærket og bør altid være dobbelt isoleret (mærket med dobbelt firkant).
- Hold dit el-håndværktøj i god stand. Rens det med jævne mellemrum og sørg for at det bliver efterset af en sagkyndig.
- Bruger du værktøjet jævnligt, skal det efterses mindst hver 2. måned (for dobbeltisoleret værktøj mindst hver 6. måned).
- Kassér eller reparer omgående defekt el-materiel.

Installationer og El-tavler

- El-tavler på byggepladser skal jævnligt efterses af en sagkyndig person, dog mindst hver 3. måned.
Check selv løbende tavlerne for skader og mangler.
- Benyt kun tavler med CE-mærke og mærket EN60439-4.
- El-tavler skal være sikret mod at vælte.
- El-tavler skal være beskyttet mod fugt og regnvand.
- El-tavler skal opstilles, så de let kan betjenes. Sørg for, at der er ryddet på pladsen foran eltavlen.

Afbrydere (HFI og HPFI) og sikringer

- Undgå stærkt støvende arbejde ved tavleanlæg, da sikkerhedsrelæer og andet beskyttelsesudstyr kan "gro til".
- Aktiver jævnligt afbryderne.
- Brænder en sikring over, må du kun sætte en ny sikring i én gang. Brænder den også over, skal du tilkalde en elinstallatør.

Belysning

- Orienteringslys og arbejdsbelysning bør du fordele på så mange elgrupper som muligt.
- Sørg for, at der er nok orienteringslys (min. 25 lux) til, at alle kan færdes sikkert på byggepladsen.
- Afspær lokaler/områder, der ikke er belyst, og hvor der er risiko for fald eller anden særlig fare.
Vurder, om der skal være nødbelysning.
- Belysningskilder med høje overfladetemperaturer kan forårsage brand. Placér dem derfor ikke i nærheden af letantændelige materialer.
- Hold armaturer rene og i god stand.
- Sæt beskyttelsesgitter på igen efter udskiftning af pærer.
- Brug kun armaturer i det fri, som er konstrueret hertil.
- Placer kontakter så tæt ved indgangen som overhovedet muligt.

Håndværkerne der forsvandt

Først var de 10. Så var de 9. Så 8 og til sidst var der kun 1 tilbage!

Hvad er der sket med alle håndværkerne? Hvor fa'en, blev de af? Svaret får du i denne pjeces.

En pjeces som tager strøm på byggepladsen

Pjecen handler om, hvad der kan ske, hvis I ikke har styr på el-sikkerheden på byggepladsen. Og det er der faktisk en hel del, som ikke har. Hvert år sker der alt for mange el-ulykker på byggepladserne. Det skyldes ofte ubetænksomhed, manglende viden eller bare mangel på respekt for de andre. Derfor har vi samlet en række gode råd om, hvordan I undgår el-ulykker.

Træk stikket ud og læs

Disse gode råd finder du bagerst i pjecen. Men før du kaster dig over dem, foreslår vi, at du trækker stikket ud, smækker stængerne op og læser tegneserien om håndværkerne, der forsvandt.

Find også pjecen på nettet

På Branchearbejdsmiljørådet for Bygge og Anlæg.s hjemmeside, www.bar-ba.dk, kan du hente eller printe pjecen. Her kan du også få en oversigt over rådets øvrige publikationer og aktiviteter.

Flere eksemplarer af pjecen?

Du kan købe dem her:

Arbejdsmiljørådets Service Center

Ekspeditionen

Ramsingsvej 7, 2500 Valby

Tlf.: 36 14 31 31

Fax: 36 14 31 90

E-post: ekspeditionen@amr.dk

Internet: www.arbejdsmiljobutikken.dk

Varenummer: 132050

ISBN: 87-7952-015-4

www.TabulaRasa.biz

BrancheArbejdsmiljørådet for Bygge og Anlæg

Ramsingvej 7

2500 Valby

Telefon 36 14 14 00

Fax 36 14 14 09

Email sekr@bar-ba.dk

www.bar-ba.dk